

NE MED NOSEČNOSTJO!

Fetalni alkoholni sindrom

mag. Katarina Kesič Dimic, prof. def.

(objavljeno v reviji Viva, november 2004)

Kaj je?

Fetalni alkoholni sindrom nastopi zaradi prenatalne izpostavljenosti fetusa alkoholu in lahko povzroči cel spekter napak in anomalij pri otroku. Omenjeni sindrom je eden glavnih vzrokov za motnje v duševnem razvoju v modernem svetu. Če ženska uživa alkohol v času nosečnosti, obstaja 35 % verjetnost, da bo rodila otroka s fetalnim alkoholnim sindromom, ki je neozdravljivo stanje z napakami v telesnem in intelektualnem delovanju. Do danes še ni znana količina zaužitega alkohola, ki naj ne bi vplivala na nerojenega otroka, zato je bolje, da se bodoče mamice striktno izogibajo alkoholnim pijačam.

Značilnosti otrok s fetalnim alkoholnim sindromom

Fetalni alkoholni sindrom predstavlja cel spekter napak pri otroku, čigar mati je v času nosečnosti uživala alkohol. Zaradi prevelike količine zaužitega alkohola lahko pride tudi do smrti zarodka. Znaki sindroma se najpogosteje opazijo kot iznakaženosti obraza, zaostanek v rasti in napake v delovanju osrednjega živčnega sistema.

Zaradi motenega razvoja možgan lahko pride do naslednjih težav:

- motnje v duševnem razvoju;
- slabše spominsko delovanje;
- učne težave (branje, računanje, logično in abstraktno mišljenje);
- otežkočeno presojanje, slaba samokontrola;
- vedenjske težave (agresivnost, impulzivnost, avtistično vedenje) in nihanje v razpoloženju;
- motnje pozornosti, nemirnost;

- senzorične motnje;
- nespečnost, nočne more;
- govorne in jezikovne motnje;
- cerebralna paraliza;
- epilepsija;
- tresavica.

Napake v telesnem delovanju in telesne anomalije:

- šibak imunski sistem;
- srčne napake;
- okvare ledvic in jeter;
- okvare mišičja;
- zaostajanje v rasti, nizka telesna teža;
- hormonalno neravnovesje;
- okvare na okostju;
- težave z vidom, slabovidnost;
- težave s sluhom, gluhoti;
- manjši obseg glave;
- iznakaženost obraza (tanjša zgornja ustnica, majhen nos, anomalija uhljev, ploske ličnice, manjše očesne jamice, ortodonske nepravilnosti zobovja,...).

Kasneje je lahko prisotno tudi:

- izključitev iz šole;
- depresivnost, samomorilnost;
- osamljenost;
- odvisnost od alkohola in drugih škodljivih substanc;
- revščina, nezaposlenost;
- odkloni v spolnem vedenju (promiskuitetnost, nenačrtovane zanositve,...);
- kriminalno vedenje;
- brezdomnost.

Pomoč

Otrok s fetalnim alkoholnim sindromom je v šoli učenec s posebnimi potrebami, saj za svoje napredovanje potrebuje veliko več spodbud in individualnih pristopov kot njegovi sovrstniki. Pomembno je, da se sindrom prepozna čim prej v razvoju otroka, da se ga lahko skupaj s starši vključi v posebne svetovalne in vzgojno izobraževalne programe. Starše, vzgojitelje in učitelje je treba spodbujati k tolerantnosti in posebnim metodam dela, da bi otrokov nadaljni razvoj potekal kar se da harmonično. Še posebej morajo biti previdni učitelji in vzgojitelji, da mu pomagajo pri vključevanju v razredno klimo, saj je znano, da ti otroci pogosto postanejo izolirani in posledično začno razvijati neprimerne oblike vedenja.